

Betydning, at Fæsteren anvender sin Capital paa Jorden, og det er ligeledes for Godseieren en stor Binding, thi enhver Forbedring, som Fæsteren anvender paa sin Jord, forhoier jo i en overordentlig Grad Værdien af det samlede Gods for Jordegodsseieren, og det er af dette statsoekonomiske Hensyn, til Fordeel baade for Bonden og for Godseieren, idet der ved gives Fæstebonden en Opmuntring til at behandle sin Jord med den største Omhu og at anvende de fornødne Omkostninger derpaa, at vi under Nr. 24 have tilladt os at stille Forslag om, at der senere af den lovgivende Magt skal tages Bestemmelse om, at en lille Opmuntring stilles i Udsigt for Fæsteren, idet der kunde indrømmes ham en vis Dvotabeel af den ved offentlig Auction indbundne Kjøbesum.

Strup: Da jeg forrige Gang havde Ordet, troer jeg ikke, jeg yttrede mig saaledes om Loven af 1854, at den var givet for at fyldestgjøre Grundlovens Bud for en Deel. Jeg troer ganske vist med det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Brock), at Hensigten med Loven af 1854 nærmest var den at fremme Selveiendom. Men fordi Hensigten dengang var denne, derfor troer jeg dog, at det er lidet berettiget at sige, at den ikke samtidig dermed har fyldestgjort Grundlovens Bud for Bøndergodssets Vedkommende. Ganste vist, for de ærede Medlemmer, som mene, at Grundlovens Bud skal forstaaes saaledes, at Dverggangen skulde stee og stee inden en vis Tid, ja, dem har Loven af 21de Juni 1854 ganske vist ikke fyldestgjort for Bøndergodssets Vedkommende, thi den siger kun, at det kan stee ad den Vej; men saa vil heller ikke det ærede Medlem finde nogen Fyldestgjørelse af Grundlovens Bud i Lovforslaget, thi ogsaa det yttre sig kun om, hvad der kan stee, men ikke hvad der skal stee med Hensyn til Fideicommissgods. Det ærede Medlem vender bestandig tilbage til den meget gruopvækkende Forestilling om en stor Fideicommissbesidder, som, saavidt han kan, frigjør sig for den faste Eiendom, han har her i Landet, for fuldstændig at forlade enten sit Fædreland eller ialfald den Egn, hvor han hidtil har havt sin Rod,

og kun beholder Bøndergodsset tilbage som Fideicommissgods. Det forekommer mig imidlertid, at Forudsætningen om, at noget Saadant skulde finde Sted, ligger ganske overordentlig fjernt. Det ærede Medlem har Ret i, at man kan tænke sig, at en allerede i Udlandet boende Fideicommissbesidder kunde ønske paa een Gang at afhænde Alt, hvad han havde her i Landet. Men jeg skulde dog formene, at den Mand, som allerede paa den Maade har frigjort sig fra de Baand, som have knyttet ham ikke alene til Familieeiendommen, men ogsaa til Fædrelandet, om ham kan man ikke vente, at det snevrere Baand mellem ham og hans Fæstegodssets Befolkning skulde være saa stærkt, at man behøvede at tage noget særligt Hensyn dertil; jeg troer, at man tør forudsætte, at i saadanne Tilfælde vil Baandet mellem Fideicommissbesidderen og Fæsterbefolkningen paa hans Gods allerede iforveien være løstnet i den Grad, at der ikke kunde være nogen Fare ved at tilstede Salg af Hovedgaarden uden Bøndergodsset. Alt det kan være af Interesse for en saadan Mand at faae det Hele solgt, fremfor at han indtil videre maa beholde Godsset, indrømmer jeg, men til en Fideicommissbesidder af den Art, troer jeg ikke der er særlig Anledning til at tage Hensyn. Det vil jo imidlertid ikke kunne oversees, at foruden det Tilfælde, at en Mand vil expatriere sig og derfor ønsker at afhænde under det Alt, hvad der knytter ham til hans Fædreland, kan der ogsaa tænkes andre Tilfælde, hvor han kunde ønske at afhænde Godsset samlet med Hovedgaardene —, jeg siger udtrykkelig: med Hovedgaardene; thi Loven forudsætter heelt igjennem, at enkelte Hovedgaarde med tilhørende Gods kunne frigjøres fra Fideicommisset, uden at hele Fideicommisset samtidig behøver at frigjøres. Saadanne særlige Grunde kunne f. Ex. være: Afgangen til gjennem Bestemmelserne i Loven af 19de Februar 1861 § 2 til Hovedgaardens Benyttelse at indvinde Bønderjord i Forhold til det, der sælges fra Godsset. Det er ganske klart, at, dersom det ligger i den nye Eier af den frigjorte Hovedgaards Interesse at indvinde Bønderjord i Forhold til denne Bestemmelse, vil dette jo kun kunne stee, naar Bøndergods-